

Warszawa, dnia 2018-03-02

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: RR.pz.071.7.2018

ŚWIĘTOKRZYSKA IZBA ROLNICZA
2018-03-05 w Kielcach
wpłynęło dnia 16/9/2018
poz. rej.
podpis

Pan

Ryszard Ciżła

Prezes Zarządu Świętokrzyskiej

Izby Rolniczej

W odpowiedzi na skierowane do Prezesa Rady Ministrów pismo z dnia 30 stycznia 2018 r., znak ŚIR-K/820/2/18, dotyczące sytuacji na rynku wieprzowiny, uprzejmie informuję, co następuje.

Na aktualną sytuację rynkową, obok czynników sezonowych, ma wpływ zwiększona podaż wieprzowiny na rynku unijnym, z uwagi m.in. na mniejszy eksport z Unii Europejskiej. W 2017 r. poza obszar UE wywieziono ok. 3,8 mln ton wieprzowiny, tj. o 8,1% mniej niż w 2016 r. Głównym odbiorcą wieprzowiny z Unii Europejskiej są Chiny. Wolumen eksportu do tego kraju zmniejszył się w 2017 r. o 26% w odniesieniu do 2016 r. i wyniósł 1,4 mln ton, co stanowiło około 36% całości eksportu wieprzowiny poza obszar UE.

Spadek cen w drugim półroczu 2017 r. i w styczniu 2018 r. obserwowano w większości państw członkowskich UE, w tym u czołowych producentów, tj. w Niemczech, Francji i Hiszpanii.

Wpływ na obniżenie cen zakupu żywca ma również wzrost pogłowia świń zarówno w Polsce, jak i w innych krajach europejskich, w tym u czołowych producentów wieprzowiny. Wg wstępnych danych EUROSTAT, w grudniu 2017 r. pogłowia świń w UE wzrosło o ponad 2%. Pogłowia świń w Polsce wyniosło 11,9 mln sztuk, a więc o ponad 7% więcej niż przed rokiem. Wzrost w Hiszpanii wyniósł 3,4%, w Niemczech 0,8%, we Francji 2,3%.

Od wejścia Polski do Unii Europejskiej zakres instrumentów rynkowych określony jest w przepisach unijnych, a decyzje o zastosowaniu interwencji na danym rynku są podejmowane przez Komisję Europejską. Polska, podobnie jak i inne kraje członkowskie UE, nie ma możliwości samodzielnego wdrażania działań interwencyjnych na rynkach rolnych. Z tego względu, z inicjatywy Polski omówiono sytuację na rynku wieprzowiny na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 29 stycznia 2018 r. Polska postulowała podjęcie przez Komisję Europejską działań mających na celu jej poprawę. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowało także wnioski do Komisji Europejskiej w tym zakresie, który został przekazany do Komisarza ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 15 lutego 2018 r. Postulaty Polski dotyczą:

- uruchomienia dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny,
- przyznania producentom świń pomocy finansowej w związku ze spadkiem opłacalności produkcji,
- przywrócenia refundacji wywozowych oraz
- aktywnego działania na rzecz zdobywania nowych rynków zbytu dla unijnej wieprzowiny.

Ponadto, w związku z pojawiającymi się sygnałami dotyczącymi podejrzenia zmowy cenowej na rynku wieprzowiny, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił pismem z dnia 11 stycznia 2018 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o zbadanie tej kwestii. W odpowiedzi Prezes UOKiK zapewnił, że na bieżąco monitoruje sytuację na rynkach rolnych pod tym względem. Wskazał jednocześnie, że struktura rynku wieprzowiny, jak też okoliczności faktyczne powodują, że brak jest przesłanek mogących wskazywać na ewentualność zawarcia zmowy cenowej.

Przedstawiając powyższe, chciałbym zwrócić uwagę, że dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW wskazują, że w trzech pierwszych tygodniach lutego 2018 r. nastąpił wyraźny wzrost cen świń w Polsce. Wg danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, cena wzrosła z poziomu 4,12 zł/kg w ostatnim tygodniu stycznia 2018 r. do poziomu 4,47 zł/kg w trzecim tygodniu lutego br., a więc o 8,5%.

Odnosząc się do kwestii kontroli mięsa sprowadzanego z zagranicy, wyjaśniam, że urzędowy nadzór mający na celu zapewnienie bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego sprawowany jest na terytorium Polski przez Inspekcję Weterynaryjną (IW) oraz Państwową Inspekcję Sanitarną. Natomiast kompetencje w zakresie kontroli jakości żywności pochodzenia zwierzęcego sprawuje Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych oraz Inspekcja Handlowa.

Ministerstwo wraz z podległymi służbami podejmuje również szereg działań mających na celu zwalczanie afrykańskiego pomoru świń. Odnosząc się do zwalczania afrykańskiego pomoru świń, wyjaśniam, że minimalne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń określa dyrektywa 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiająca przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniająca dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 192, z 20.07.2002 z późn. zm.). Ww. dyrektywa została wdrożona do polskiego porządku prawnego m. in. w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r., poz. 1855, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz.754). Przepisy te określają środki do wykrywania i likwidowania choroby.

Ponadto w związku z decyzją wykonawczą Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającą decyzję wykonawczą Komisji 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63 z późn. zm.) zostało wydane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz.711, z późn. zm.).

Przedmiotowe rozporządzenie wdraża szereg zakazów, nakazów i ograniczeń, na obszarach wskazanych w załącznikach do ww. decyzji tj. na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia. Wprowadzenie restrykcji na obszarze zagrożonym, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym ma na celu zapobieżenie rozprzestrzenieniu się ASF poza te obszary określone przez Komisję Europejską w załączniku do decyzji 2014/709/UE.

Równocześnie w ramach resortu rolnictwa powołana została Grupa Zadaniowa ds. łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń. Następnie, zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów powołany został Międzyresortowy Zespół do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń, a także Pełnomocnik Rządu do spraw działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W skład ww. Zespołu wchodzi sekretarze lub podsekretarze stanu wyznaczeni przez: Ministra Energii, Ministra Finansów, Ministra Infrastruktury i Budownictwa, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Spraw Zagranicznych, Ministra Środowiska, a także Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Do zadań Zespołu należy m.in.: monitorowanie i analizowanie bieżącej sytuacji oraz opracowywanie propozycji rozwiązań, w tym rozwiązań legislacyjnych, niezbędnych do zminimalizowania skutków społeczno - ekonomicznych związanych z występowaniem afrykańskiego pomoru świń. Powołany organ pomocniczy Rady Ministrów przygotowuje ponadto propozycje działań, jakie powinny być podjęte przez Policję, Inspekcję

Transportu Drogowego, Inspekcję Weterynaryjną oraz Państwową Inspekcję Sanitarną, a także Służbę Celną, Straż Graniczną, Straż Leśną i Państwowe Gospodarstwa Leśne Lasy Państwowe.

Zespół opracował i na bieżąco monitoruje realizację „Szczegółowych rekomendacji w zakresie niezbędnych działań dla ograniczenia rozprzestrzeniania się ASF na terenie RP”, które zostały przedstawione, a następnie zatwierdzone do realizacji na posiedzeniach Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

Podjęwane są także działania mające na celu redukcję populacji dzików, zarówno w ramach planowej gospodarki łowieckiej, na terenie całego kraju, jak również w ramach odstrzału sanitarnego, na obszarach, na których występuje ASF lub które są bezpośrednio zagrożone jego wystąpieniem.

Chciałbym również poinformować, że w dniu 13 lutego 2018 r. opublikowano rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 lutego 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 360). Nowelizacja rozporządzenia została opracowana ze względu na zagrożenie dalszym rozprzestrzenianiem się choroby w głąb kraju. Przepisy mają za zadanie podnieść poziom bioasekuracji gospodarstw, a tym samym zmniejszyć ryzyko wniknięcia do nich choroby.

Rozporządzenie wprowadza dla posiadaczy świń m.in. następujące obowiązki, których celem jest ograniczenie ryzyka przeniesienia wirusa do chlewni:

- 1) utrzymywanie świń oddzielnie od innych zwierząt,
- 2) zabezpieczenie budynków przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych, które często mają możliwość swobodnego poruszania się po okolicy,
- 3) stosowanie odzieży ochronnej i obuwia ochronnego, które będą noszone tylko przy obsłudze świń, a nie będą wykorzystywane np. do pracy w lesie lub na polu,
- 4) karmienie zwierząt paszą, która była odpowiednio zabezpieczona przed dostępem zwierząt dzikich.

Ważnym elementem zmniejszającym ryzyko zawleczenia choroby do stada jest również obsługa świń z zachowaniem podstawowych zasad higieny oraz mycie i odkażanie. Dlatego powyższe rozporządzenie wprowadza nakaz mycia i odkażania rąk oraz oczyszczania i odkażania obuwia, przez osoby obsługujące świnie, a także czyszczenia i odkażania narzędzi i sprzętu używanego do obsługi zwierząt. Wprowadza również obowiązek wyłożenia i nasączenia mat dezynfekcyjnych przed chlewnią. Zastosowanie się do tych obowiązków, przy jednoczesnym ograniczeniu do niezbędnego minimum liczby osób wchodzących do pomieszczeń gdzie utrzymywane są zwierzęta, jest jednym z elementów zmniejszających ryzyko wystąpienia choroby.

Dodany został także obowiązek otoczenia podwójnym ogrodzeniem wybiegów dla świń utrzymywanych w systemie otwartym. Wymóg ten jest podyktowany możliwością zakażenia świń tak utrzymywanych, a więc należy jak najbardziej ograniczyć możliwość ich kontaktu ze zwierzętami dzikimi oraz innymi zwierzętami. Wymóg ten nie będzie uciążliwy, gdyż zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.) zwierzętom utrzymywanym w systemie otwartym zapewnia się możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi. Ponadto, w Polsce ten system chowu nie jest popularny i nie będzie obejmował dużej liczby podmiotów.

Wprowadzane ww. przepisami wymagania dla gospodarstw to podstawowe elementy bioasekuracji, których spełnienie pozwoli na znaczące zmniejszenie ryzyka przeniesienia choroby do gospodarstwa, w którym utrzymywane są świnie.

Jednocześnie, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do Komisji Europejskiej z wnioskiem o dofinansowanie programu pomocy dla gospodarstw, które nie będą w stanie spełnić

wymagań bioasekuracji i będą musiały czasowo zaprzestać produkcji.

Nawiązując do kwestii importu zbóż do Polski uprzejmie informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi monitoruje na bieżąco ilość przywożonego zboża z Ukrainy. Import ogółem zbóż do Polski w 2016 r. wyniósł 1,4 mln ton, a w 2017 r. import wyniósł 1,6 mln ton. Z Ukrainy w 2016 r. Polska zaimportowała 6 310 ton pszenicy oraz 151 692 ton kukurydzy, natomiast w 2017 r. - 4 141 ton pszenicy i 160 229 ton kukurydzy. Wobec powyższego udział importowanej kukurydzy i pszenicy z tego kierunku stanowił ok. 10% całkowitego importu zboża do Polski.

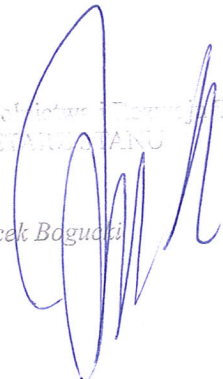
Chciałbym poinformować, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprzeciwiało się wprowadzaniu unijnych preferencji handlowych dla Ukrainy, mając na uwadze, że przywóz ukraińskiego ziarna do Polski, pomimo że nie stanowi znaczącego udziału w przywozie zbóż ogółem oraz w produkcji krajowego ziarna wynoszącej w 2017 r. 32,2 mln ton, może mieć niekorzystny wpływ na warunki gospodarowania producentów zbóż szczególnie w regionach wschodnich naszego kraju.

Odnosząc się do jakości zboża sprowadzanego z Ukrainy, wyjaśniam, że jakość ta jest monitorowana przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Państwową Inspekcję Sanitarną, Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcję Weterynaryjną. Dotychczas nie wykazano znaczących uchybień w jakości sprowadzanego zboża. Tym samym Polska nie ma możliwości zablokowania przywozu ziarna zza wschodniej granicy. Kwestie dotyczące ceł przywozowych są bowiem określane na szczeblu Unii Europejskiej bądź na podstawie umów międzynarodowych.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zabiegło i będzie zabiegać na forum UE o zwiększenie ochrony celnej unijnego rynku zbóż. Pragniemy podkreślić, że postulaty te zostały częściowo spełnione, albowiem z dniem 8 sierpnia 2017 r. Komisja Europejska wprowadziła przywozowe należności celne dla żyta, kukurydzy i ziarna sorgo (importowanych poza kontyngentami) zmieniając tym samym utrzymywane od jesieni 2014 r. zerowe stawki celne w przywozie do UE wyżej wymienionych zbóż. Obecna stawka celna przy imporcie ww. zbóż poza kontyngentami wynosi 5,61 euro/ tonę.

Ponadto Ministerstwo wnioskuje na forum UE o podniesienie ceny interwencyjnej zbóż określonej w prawodawstwie unijnym na poziomie 101,31 euro/t, tak aby mechanizm ten stał się bardziej efektywny.

z Urzędu Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Sekretariat
Jacek Bogucki

Do wiadomości:

Sekretariat Prezesa Rady Ministrów (dot. pisma z dnia 2.02.2018 r., znak SPRM.2125.6.2.2018.JG)